

Branko Metzger-Šober
povjesničar umjetnosti

**Međuratni povijesni kontekst osnivanja
Galerije likovnih umjetnosti u Rijeci**

doktorska disertacija
mentorica: dr. sc. Sonja Briski Uzelac,
red. prof. u miru

Disertacija je obranjena 24. veljače 2016.
godine na Sveučilištu u Zadru, pred
povjerenstvom:
dr. sc. Danko Zelić, znan. savj. (predsjednik)
dr. sc. Sonja Briski Uzelac, red. prof. u miru
dr. sc. Vinko Srhoj, izv. prof.
dr. sc. Petar Prelog, viši znan. sur.
dr. sc. Julija Lozzi-Barković, red. prof.

SAŽETAK

Provedeno istraživanje na mnogobrojnim primarnim povijesnim izvorima koji govore o kontinuitetu likovnoga i galerijskog života Rijeke za razdoblje od 1924. do 1944. godine a do sada nisu sustavno prikupljeni i obrađeni donijelo je brojne uvjerljive dokaze o iznimno dinamičnom likovnom izlagačkom životu u gradu Rijeci te osiguralo bogatu argumentaciju tvrdnje kako je upravo ispitivano razdoblje odista predstavljalo progresivno buđenje i razvoj likovnosti cijele regije. Poštujući potrebu sagledavanja organizacijskih napora talijanske vlasti u međuratnom razdoblju Rijeke po pitanju osnivanja njihove Galerije moderne umjetnosti koji su prema dostupnim zapisima formalno započeli 1932. godine, usprkos izostanku konačnoga cilja u okvirima talijanske države i prekidu višegodišnjih napora koje je označila kapitulacija Italije 1943. godine, pri razmatranju osnivačkoga akta iz 1948. godine moramo uvažiti kontinuitet ovakvoga projekta. Prostorna i populacijska definiranost te minimalni formalni prekid aktivnosti u osnivanju Galerije moderne umjetnosti tijekom njemačke okupacije Rijeke i kasnijega vrlo kratkoga poslijeratnog razdoblja, usprkos gubitku ukupnoga prikupljenoga umjetničkog

fundusa i odljevu djela riječkih slikara talijanske nacionalne opredjeljenosti, ne mogu se ignorirati već se trebaju tretirati kao kontinuitet i preteča Svečnjakovoga formalnog čina osnivanja riječke Galerije likovnih umjetnosti 1948. godine.

Strukturirani prikaz likovnih aktivnosti i manifestacija te analiza njihove konvergencije u pravcu osnivanja lokalne institucije – nositeljice likovnoga galerizma moderne umjetnosti – osigurava dodatno obogaćivanje postojećih spoznaja iz područja razvoja lokalnoga i nacionalnog galerizma te donosi nove, utemeljene aspekte sagledavanja do sada simplificiranih objašnjenja osnutka riječke Galerije likovnih umjetnosti.

Ova doktorska disertacija doprinos je poznavanju razvoja regionalne i nacionalne likovnosti, a značajan obol daje i općim saznanjima s obzirom na jedinstvenu povijesnu poziciju Rijeke koja je bila poligon preklapanja država, nacija i utjecaja do razine koja se može poistovjetiti s eksperimentalnim modelom u kojem su opće promjene testirane u iznimnim okolnostima nepobitnih utjecaja. x